

Grund- og nærhedsnotat til Folketingets Europaudvalg

Meddelelse om Status for Energiunionen, KOM (2015) 572

Nyt notat

Notatet oversendes desuden til Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget

1. Resumé

Kommissionen har den 18. november 2015 fremsat en meddelelse med Kommissionens første status over Energiunionen. Statusrapporten redegør for fremdriften inden for Energiunionens fem dimensioner og processen med at etablere et forvaltningssystem. Kommissionen udpeger desuden centrale udfordringer og kommende, forventede initiativer til implementering af Energiunionen. Endelig gør Kommissionen status for EU og medlemslandenes opfyldelse af 2020-målene.

Statusrapporten ledsages af en opdateret handlingsplan for Energiunionen, vejledning til medlemsstaterne om udformning af de nationale energi- og klimaplaner, et arbejdsdokument om nøgleindikatorer til monitorering af målopfyldelse, landerapporter for samtlige 28 medlemslande samt en liste over infrastrukturprojekter af fælles interesse.

Meddelelsen med en status over Energiunionen er ikke retligt bindende og vil således ikke have konsekvenser for dansk ret.

Regeringen hilser Kommissionens første status over Energiunionen velkommen. Den vidner om en dedikeret og ambitiøs tilgang til implementering af strategien for Energiunionen.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd den 26.-27. juni 2014 blev det besluttet at etablere en "modstandsdygtig Energiunion med en fremadskuende klimapolitik", som en af fem strategiske prioriteter for den nuværende Kommission.

Den 25. februar 2015 lancerede Kommissionen en strategi for Energiunionen, KOM(2015) 80. Strategien bygger på fem gensidigt afhængige dimensioner: 1) Forsyningsikkerhed, solidaritet og tillid, 2) et fuldt integreret indre

**Energi-, Forsynings- og
Klimaministeriet**

Stormgade 2-6
1470 København K

T: +45 3392 2800
E: efkm@efkm.dk

www.efkm.dk

energimarked, 3) reduktion af energiforbruget via energieffektivitet, 4) reduktion af CO₂-udledninger og 5) forskning, innovation og konkurrence. Herudover indeholder strategien et afsnit om et forvaltningssystem for Energiunionen, hvori denne årlige status over Energiunionen indgår som et centralt element.

3. Formål og indhold

Kommissionen har den 18. november 2015 fremsat en meddelelse med Kommissionens første status over Energiunionen, KOM(2015) 572. Den første statusrapport gennemgår den fremdrift, der er sket siden lanceringen af strategien for ni måneder siden, inden for Energiunionens fem dimensioner og processen med at etablere et forvaltningssystem. Herudover udpeger Kommissionen centrale udfordringer og kommende, forventede initiativer til implementering af Energiunionen. Endelig gør Kommissionen status for opfyldelsen af 2020-målene på EU og nationalt niveau.

Statusrapporten nævner en lang række tiltag, som er blevet iværksat i Energiunionens første ni måneder, herunder forslag til revision af kvotehandelssystemet, revision af energimærkningsdirektivet, meddelelsen om effektiv gennemførelse af målet for sammenkobling af elnettet på 10 pct., udarbejdelse af anden liste over energiinfrastrukturprojekter af fælles interesse, høringsmeddelelsen om udformning af et nyt elmarkedsdesign, en meddelelse om detailmarkedet *"En ny aftale for energiforbrugere"*, oprettelse af energiinfrastrukturforum samt meddelelse om en revideret fælles forsknings- og innovationsstrategi (SET-Planen - Strategic Energy Technology Plan).

Blandt kommende, forventede initiativer i 2016 forventes bl.a. forslag til ny byrdefordelingsaftale for ikke-kvotesektoren (non-ETS), forslag til nyt elmarkedsdesign, revision af direktivet om elforsyningssikkerhed, revision af gasforsyningssikkerhedsforordningen, strategi for flydende gas (LNG) og lagring af gas, revision af direktivet om vedvarende energi, revision af direktivet om energieffektivitet, revision af bygningsdirektivet, samt en køle- og varmestrategi.

I de politiske konklusioner om EU og medlemslandenes opfyldelse af 2020-målene oplyser Kommissionen, at EU's drivhusgasreduktionsmål for 2020 på 20 pct. i forhold til 1990-niveau sandsynligvis vil blive opfyldt. Seneste fremskrivninger indikerer, at de samlede EU-drivhusgasemissioner vil være 24 pct. lavere end 1990-niveauet i 2020. Inden for non-ETS opfordres en række lande til at gennemføre yderligere indsatser for at nå deres nationale mål for 2020. Indsatserne i de øvrige lande, heriblandt Danmark, vurderes som tilstrækkelige.

EU forventes samlet at opfylde målet for vedvarende energi (VE) i 2020 på 20 pct. VE i det endelige energiforbrug. En række lande opfordres til at se på, om

besluttede politikker og virkemidler er tilstrækkelige til at nå nationalt indsatsfordelte VE-mål for 2020.

EU's 20 pct. mål for energieffektivitet i 2020 vil med den nuværende indsats forventeligt ikke nås. Ifølge de seneste fremskrivninger vil den samlede indsats svare til 17,6 pct. i 2020. Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at iværksætte yderligere indsatser, men Kommissionen er samtidig optimistisk i forhold til målopfyldelse i 2020, forudsat der sker en fuld implementering af EU-lovgivning på området samt accelererede indsatser i bygnings-, transport- og forsyningssektorerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

6. Gældende dansk ret

Der redegøres ikke for dansk ret, idet der alene er om en meddelelse fra Kommissionen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der redegøres ikke for de lovgivningsmæssige konsekvenser, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Der forventes ingen statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen. I det omfang Kommissionens meddelelse udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Meddelelsen skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Notatet er sendt i høring i Energi-, Forsynings- og Klimapolitisk Specialudvalg. Følgende høringssvar er modtaget:

Dansk Fjernvarme kan generelt støtte Energiunionens fem dimensioner, men finder, at forsyningssikkerhed, energieffektivitet og reduktion af CO₂-

udledninger må være de mest fremtrædende mål for EU's energi- og klimapolitik.

Dansk Fjernvarme foreslår, at regeringen beder kommissionen om i højere grad at fremhæve energieffektiviseringens bidrag til forsyningssikkerheden.

Dansk Fjernvarme skriver, at diversificeringen af energikilder, leverandører og – transportruter, og støtte hertil, synes at være Kommissionens bud på højere forsyningssikkerhed. Regeringen bør ifølge Dansk Fjernvarme påpege, at den danske energiforsyning er udtryk for en meget bredere tilgang til, hvordan man opnår reel diversificering og fleksibilitet.

Dansk Fjernvarme mener, at der i forhold til udbygning af infrastruktur udestår forpligtende regulering af, hvorledes der markedsføremæssigt og teknisk sikres fair og lige adgang til at udnytte disse forbindelsers kapacitet fuldt ud, samt mekanismer, som kan opretholde nødvendige backup-kapaciteter til sikring af forsyningssikkerheden. Rammevilkår for effektiv anvendelse af kraftvarme til både elproduktion og fjernvarmeformål kan medvirke til, at den samlede forsyningssikkerhed øges, samtidigt med at brændsler anvendes mere effektivt.

Dansk Fjernvarme anfører, at regeringen skal opfordre kommissionen til at sikre fuld implementering af artikel 14 i energieffektiviseringsdirektivet i medlemslandene, så de får fastslået deres potentiale indenfor kraftvarme og fjernvarme. EU og medlemslandene bør således lægge lige så stor vægt på analysen og støtte til implementeringen af de "national comprehensive assessments (NCAs)", som de lægger på diversificering.

I forhold til Kommissionens bebudede strategi for fjernvarme og fjernkøling bør regeringen ifølge Dansk Fjernvarme rettidigt gøre kommissionen opmærksom på, at der er betydelige effektiviseringspotentialer ved at fremme kombinerede løsninger for fjernvarme og fjernkøling.

Dansk Industri (DI) støtter arbejdet vedrørende EU's Energiunion og noterer sig fremdriften i implementering af 2020-målene. DI er enig i regeringens observationer og linje i forhold til sikring af det indre energimarked og øget regionalt samarbejde, som kan spille en afgørende rolle i forhold til at sikre lige hensyn til bæredygtighed, forsyningssikkerhed og konkurrenceevnen.

SE Energi & Klima skriver, at man skal stimulere efterspørgslen i en europæisk kontekst. For at højne samfundsøkonomien samt sikre opbakning til den grønne omstilling anbefaler SE Energi og Klima teknologineutral beskatning og regulering, så man ikke hæmmer samfundsøkonomiske investeringer, der sikrer en bedre udnyttelse af

vedvarende energi. SE Energi og Klima foreslår også et gennemsyn af samfundsøkonomien i alle eksisterende reguleringer på energiområdet, herunder miljømæssigt design og bygningsdirektivet.

Verdensnaturfonden (WWF) foreslår, at det tilføjes i regeringens holdning til forvaltningssystemet, at regeringen lægger vægt på, at der etableres et forvaltningssystem, der er transparent, robust og sammenhængende og ikke mindst kan håndhæves.

9. Forhandlingssituationen

Det forventes, at der vil være generel opbakning til meddelelsen og Kommissionens intention om at gøre løbende status for udmøntningen af Energiunionen.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens første status over Energiunionen velkommen, idet den vidner om en målrettet og ambitiøs tilgang til implementering af strategien for Energiunionen.

Regeringen støtter statusrapportens udformning, som både skaber retning for EU's energi- og klimapolitik, sikrer fremdrift i forhold til målsætninger og synliggør områder, hvor indsatsen skal styrkes.

Regeringen noterer sig endvidere, at Danmark eksplicit fremhæves i statusrapporten som et positivt eksempel bl.a. i forhold til opfyldelse af de fælles målsætninger.

Regeringen lægger stor vægt på, at det indre energimarked bliver kernen i Energiunionen. Styrkelse og fuld implementering af det indre energimarked er afgørende forudsætninger for forsyningssikkerheden, konkurrencedygtige energipriser og en omkostningseffektiv omstilling til vedvarende energi. Regeringen støtter Kommissionens fokus på regionalt samarbejde, som et vigtigt redskab til at styrke det indre marked.

Regeringen støtter etableringen af et forvaltningssystem, der kan bidrage til fuld implementering af et indre marked for energi i EU og til opfyldelse af EU's klima- og energipolitiske pejlemærker under Energiunionens fem dimensioner, herunder de vedtagne mål for 2030 for vedvarende energi, energieffektivitet og for ikke-kvotesektoren.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.